

שוטרים ללא גבולות

נוספים ואז הורו לחשש לצאת מהפח, היכו אותו שוב ושלחו אותו לביתו. למחרת, תפסו שוטרי מג"ב את סאמר א-שריף, 21, תושב שכס, שיצא לקנות לחם בזמן העוצר. הם הושיבו אותו על מכסה המנוע של הגיפ לצעד נער אחר ופתחו בנסיעה מהירה שלוותה בעצירות פתאומיות תוך סיכון חייהם של הצעיר-רים. בכל פעם שעצרו את הרכב, היכו השוטרים את א-שארף ואת חברו. במהלך נסיעתם, נתקלו השוטרים בצלמי עיתונות. השוטרים היכו את הצלמים, איימו על חייהם אם יפרסמו את התמונות והורו להם לעזוב. כששחררו השוטרים את א-שארף, הם הורו לו לספר לצעירים אחרים בשכם על המכות שקיבל ולהזהירם כי זה יהיה גורלם של מידי אבנים. א-שריף החל להתרחק אך לאחר זמן קצר התמוטט ופונה לבית החולים רפידיה בעיר.

מעדויות שנמסרו לבצלם לאחרונה, עולה כי בכמה מקרים, שוטרי מג"ב בשכם היכו צעירים פלסטינים, התעללו בהם ואיימו עליהם. בשעות הבוקר של ה-20.1.03, בקרבת בית הספר קדרי טוקאן בשכם, צעירים פלסטינים ידו אבנים לעבר כוחות הביטחון שהשיבו ברי. בליל חפנאווי, תלמיד בית הספר, בן 16, הגיע למקום לאחר האירוע. במקום עדיין היו נגמ"שים של צה"ל וכן גיפים של הצבא ומשמר הגבול. שוטרי מג"ב, התקרבו לחפנאווי והחלו להכותו בכל חלקי גופו - בבעיטות, בידים ובקתות רוביהם. כשעבר במקום תלמיד נוסף, ח'אלד חשאר, גם הוא בן 16, עצרו השוטרים גם אותו ואחד מהם היכה אותו בראשו. לאחר מכן אילצו אותו השוטרים להיכנס למיכל איסוף האשפה של בית הספר. בינתיים היכו השוטרים שני נערים

צה"ל פוצץ ארבעה גשרים ובודד את בית חנון

"שמירה על אורח חיים תקין". אחד הגשרים המובילים אל בית חנון לאחר שצה"ל פוצץ אותו (צילום: בצלם)

חלופיות. העבודות התבצעו ללא הפרעה, אך כבר למחרת הגיעו כוחות צבא, חפרו תעלות לרוחב דרכי העפר שהוכשרו וניתקו מחדש את רשת הטלפון. עם צאת הכוחות הצבאיים, נותרה העיירה ללא חשמל, טלפון ורשת ביוב. כתוצאה מהריסת הגשרים המובילים אל בית חנון נאלצים אלפי תושבים העובדים ולומדים מחוץ לעיירה, וכן צוותים רפואיים האמורים לפנות חולים ממנה אל בתי החולים האזוריים, לבוסס בבוא

ב-24.1.03 נכנסו כוחות רגלים ושריון של צה"ל, בגיבוי מסוקים, אל העיירה בית חנון מועצת בית חנון, סופיאן חמד, סיפר לבצלם כי חמושים פלסטינים ירו לעבר החיילים וניסו למנוע את הפלישה. במהלך העימותים, פגעו דחפורי צה"ל בתשתיות המים, הביוב, הטלפון והחשמל של העיירה. בשעות הערב פוצץ צה"ל את שני הגשרים המהווים את הכניסה סות הראשיות לעיירה ומולכים אל הכביש הראשי לעיר עזה. בשעות הלילה פוצץ צה"ל שני גשרים נוספים ובכך השלים את הריסת כל הכניסות לעיירה המונה כ-30,000 נפש. באמצעות מפקדת התיאום והקישור, הודיע צה"ל לחמד כי הוא אוסר על הפלסטינים לתקן את הנזקים. אף על פי כן, הורה חמד על ביצוע עבודות השיפוץ ההכרחיות ובכללן תיקון תשתית הטלפון והכשרת דרכי עפר

נפגעי גדר ההפרדה

פחה נמצא כחצי קילומטר מצפון לשאר בתי הכפר וגדר ההפרדה תבודד את הבית משאר הבתים. עבודות התשתית כבר פגועו באספקת המים והחשמל לביתם. נאיל זיד סיפר לבצלם: "באוקטובר הגיעו הדחפורים אל דרך הגישה לבית שלנו ונרפו אותה. קווי החשמל והמים נותקו... מנהל העבודה הבטיח לתקן את הנזק... כעבור שבוע הוא חזר והודיע לנו שהמים והחשמל לא יחזרו מחדש. העבודות עומדות להסתיים ואנחנו נשאר באזור מבודד לגמרי שלא תהיה אליו גישה... ההתנחלות שקד נמצאת מצפון הכביש העוקף וכביש ההתנחלות עוברים ממערב והגדר משלימה את המצור עלינו מכיוון דרום."

בחודש אוגוסט אישרה הממשלה את השלב הראשון של תוואי גדר ההפרדה. התוואי, שברובו עובר ממזרח לקו הירוק גורם לפגיעות קשות בזכויות האדם של הפלסטינים שגרים באזור. אחת מפגיעות אלה היא יצירת חיץ בין חקלאים פלסטינים שגרים בצידו המזרחי של הגדר ובין אדמותיהם שיוותרו בצידי הגדר. על אף כל ההצהרות הרשמיות, כי לחקלאים יותר לעבד את אדמותיהם, ניסיון העבר מלמד שגם כאשר ישנם הסדרים לעבודה חקלאית באזורים הנחשבים "בעיניים" כגון סמוך להתנחלות, פעמים רבות נמנעת הגישה של החקלאים הפלסטינים לאדמותיהם. במקרה של משפחת זיד מהכפר טורה, הדבר חמור אף יותר. בית המש-

חיילי צה"ל התעללו בחובש פלסטיני

מוחמד מרעי

מהאף. הוא דרש שאפרק אותו. אמרתי לו שאי אפשר לפרק את המוכר שיר כי הוא מחובר לרצפת האמבולנס. בתגובה הוא היכה אותי על עורפי והמשיך לקלל. בהמשך, הורה החייל למרעי לפרק את אחד המושבים, בלון חמצן וכן להחליף את אחד מגלגלי הרכב, תוך שהוא מקלל ודוחף אותו. "התחלתי לפרק את הגלגל הרזרבי וכאבי התגבר... ביקשתי רופא. החייל נתן לי סטירה. הפסקתי לפרק את הגלגל. הרגשתי סחרחורת וצעקתי שאני רוצה רופא. אז התקרבו שני חיילים ואחד אמר: 'אני אכה אותו בבטן ואתה תכה אותו במותניים'. החייל השלישי קירב את הרובה לראשי והם החלו להכות אותי. צעקתי... הם המשיכו להכות אותי בפנים ובבטן... המשכתי לפרק את הגלגל, וכשהייתי לקראת סיום [החייל] היכה אותי בעורף. הרגשתי שאני מאבד את ההכרה ומאותו רגע לא ידעתי מה קורה סביבי". עמיתו של מרעי הסיעו אותו לבית החולים. בצלם דרש מהפרקליטות הצבאית לחקור את המקרה.

"בהתאם להוראות הדין הבינלאומי בכלל, ודיני המלחמה בפרט, אין לפגוע בצוותים רפואיים, אשר עוסקים אך ורק במשימות של מתן טיפול רפואי, נכתב בתגובת צה"ל לדו"ח בצלם על פגיעה בצוותים רפואיים במארס 2002. אולם בפועל, ישנם מקרים בהם עקרונוט אלו אינם מיושמים. ב-16.01.03 הגיע אמבולנס פלסטיני למחנה סוס חמרא שבבקעת הירדן. היו בו שלושה עובדים של הסהר האדום. חיילי צה"ל עצרו את האמבולנס, לכאורה כדי לבצע בדיקה שגרית. את שאירע לאחר מכן תיארה הנהג, מוחמד מרעי, בעדותו לבצלם: "כשעצרת, החייל הסתכל פנימה ואמר לשני החיילים שלידי 'זה הוא'. זה היה החייל שעייב אותי ביום ג' ונתן לי לעבור רק אחרי שהתקשרתי לצלב האדום. החייל צחק והורה לי לרדת מהאמבולנס. אחרי שירדתי הוא הורה לי להוריד מהאמבולנס את כל מה שהיה בפנים. הוא אמר: 'איפה עכשיו הצלב האדום?' החייל החטיא את מכשיר הקשר של האמבולנס ואת הטלפון הנייד של מרעי. 'רוקנתי את כל מה שהיה בארונות ובמדפים ושמתתי את החפצים על רצפת האמבולנס. [החייל] צרח וקילל וכל הזמן אמר 'בן זונה וכוס אמק'... אחר כך הוא שאל על מכשיר לשאיבת נוזלים